

Uitvoeringskosten pensioenfondsen belangrijk maar zijn hoge kosten dan ook “slecht”?

Juni 2026
Eric Veldpaus

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

1. Kosten belangrijk
2. Kostentransparantie
3. Naleving Aanbevelingen uitvoeringskosten
4. Communicatie naar deelnemers
5. Implementatie Wtp
6. Conclusies

“Het is van groot belang dat pensioenfondsen uitvoeringskosten zorgvuldig wegen voor, tijdens en na de transitie, en hun beleid ten aanzien van deze kosten transparant en duidelijk kunnen verklaren aan deelnemers, beleidsmakers en toezichthouders.”

1. Kosten belangrijk

Veel aandacht voor kosten bij pensioenfondsen.

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

Media benadrukt hoge kosten

Prestatievergoeding stuwt kosten vermogensbeheer naar €13,5 mrd

In 2021 stegen de vermogensbeheerkosten inclusief transactiekosten 46% naar €13,5 mrd, vooral veroorzaakt door hogere prestatievergoedingen voor private equity.

Bron: Pensioen Pro 6 oktober 2022

5 mei '22 08:07

Pensioenfonds ABP keert miljarden uit aan private equity

 Van onze redacteur

Bron: FD 5 mei 2022

Kamer wil extern onderzoek naar uitvoeringskosten bij stelselherziening

De regering moet onafhankelijk, extern onderzoek laten doen naar de uitvoeringskosten van het oude en nieuwe pensioenstelsel, vindt een grote meerderheid in de Tweede Kamer. Daarbij moeten ook waarborgen voor lage kosten aan bod komen.

Bron: Pensioen Pro 26 juni 2019

15 mei '22 15:00

Private equity kijkt vol vertrouwen naar motie over 'torenhoge bonussen'

Bron: FD 10 mei 2022

ABP betaalt hedgefondsen voor negatief rendement

Pensioenfonds betaalt hedgefondsen half miljard aan prestatievergoedingen, ondanks opbrengsten van -7,5%

Bron: FD 1 mei 2018

10 mei '22 17:31

Kamer eist actie tegen hoge prestatievergoedingen voor private equity

 Martine Wolzak

Bron: FD 10 mei 2022

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 067

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

Nr. 136

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN VAN BEUKERING-HUIJBREGTS EN CEDER TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 99
Ontvangen 15 december 2022

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Artikel I, onderdeel CCC, wordt als volgt gewijzigd:

2. Voor onderdeel 1 wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

0a. In het tweede lid wordt in de eerste zin na «beleidskeuzes voor de toekomst» ingevoegd «waaronder de keuzes die van invloed zijn op de uitvoeringskosten» en wordt aan het slot een zin toegevoegd, luidende: Het oordeel omvat in ieder geval een oordeel over de gemaakte uitvoeringskosten.

Toelichting

Er bestaan zorgen over hoge kosten van pensioenfondsen en specifiek over kosten die pensioenfondsen maken voor de inhuur van externen, veelal in de vorm van vermogensbeheerders. Hoewel de inhuur hiervan positief kan uitpakken voor de pensioenuitkomst, kan het onwenselijk worden gevonden als een relatief groot deel van het opgebouwde pensioenkapitaal wordt gebruikt voor de inhuur van externen, beheerskosten voor het vermogen of andere grote kostenposten.

Dit amendement regelt dat het verantwoordingsorgaan (VO) dan wel belanghebbendenorgaan (BO) expliciet een oordeel moeten geven over de uitvoeringskosten. Daarvoor informeert het bestuur het VO dan wel BO van het pensioenfonds aan de hand van onder andere het bestuursverslag over de kosten van het pensioenfonds, zoals de kosten die gepaard gaan met de inhuur van externen en de gevolgen daarvan voor deelnemers en gepensioneerden. Het VO dan wel BO geeft hier vervolgens een oordeel over aan het bestuur, eventueel nadat de deelnemers van het pensioenfonds geraadpleegd zijn als een VO of BO dat wenselijk acht. Het oordeel van het VO of BO en de reactie van het bestuur worden opgenomen in het bestuursverslag en daarmee gedeeld met de deelnemers.

Amendement 136 Van Beukering en Ceder
Adviesrecht VO en BO

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 067

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

Nr. 142

MOTIE VAN DE LEDEN NIJBOER EN MAATOUG
Voorgesteld 15 december 2022

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de kosten voor vermogensbeheer van pensioenfondsen ongeveer 10 miljard euro per jaar bedragen;

overwegende dat dit onverantwoord hoge kosten zijn;

verzoekt het kabinet actie te ondernemen om deze kosten substantieel te verlagen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Nijboer
Maatoug

gel. 39087-142

Motie 142 Nijboer en Maatoug
Substantieel verlagen vermogensbeheerkosten

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 067

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

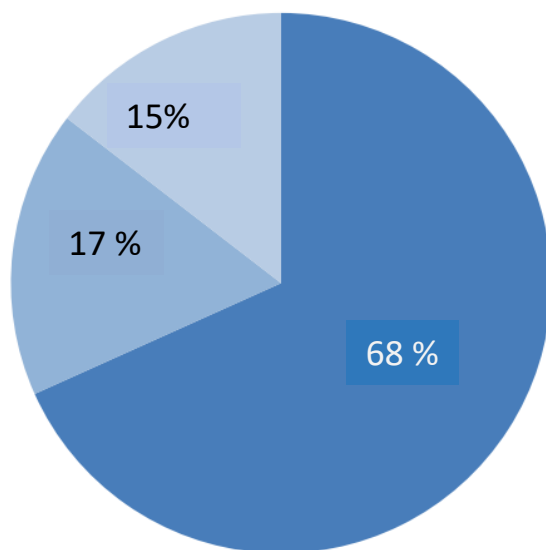
Nr. 187

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR ARMOEDEBELEID, PARTICIPATIE EN PENSIOENEN
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 6 februari 2023

Motie	Planning
Motie van de leden Nijboer en Maatoug over actie ondernemen om de kosten voor vermogensbeheer van pensioenfondsen substantieel te verlagen (Kamerstuk 36 067, nr. 142)	In komend voorjaar wordt met de sector verder gesproken over welke stappen zij zetten om de kosten voor vermogensbeheer te verlagen. De Tweede Kamer zal uiterlijk september 2023 worden geïnformeerd.
Motie van het lid Palland c.a. over onderzoeken of na invoering van de Wtp de vertegenwoordiging door de belanghebbenden in het pensioenfonds afdoende is voor evenwichtige besluitvorming (Kamerstuk 36 067, nr. 149)	Over het plan van aanpak van dit onderzoek wordt de Tweede Kamer voor de zomer geïnformeerd.

Brief van de Minister
Stappen zetten verlaging vermogensbeheerkosten

Uitvoeringskosten 2023

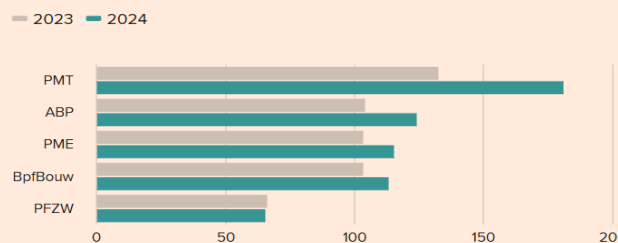
Pensioenfondsen Nederland

■ Vermogensbeheer
 ■ Transactiekosten
 ■ Pensioenbeheer

Overstap naar nieuw stelsel drijft kosten pensioenfondsen flink op

Vooraf bij PMT liepen de kosten per deelnemer stevig op

Kosten per deelnemer in euro's

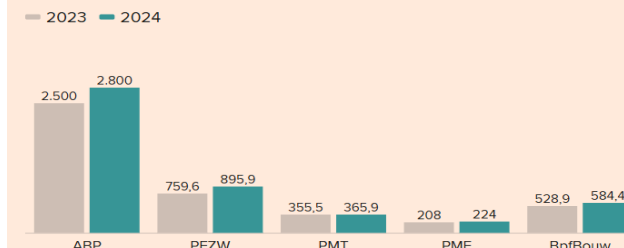

© FD Bron: Jaarverslagen ABP, PFZW, PMT, PME en BpfBouw

Bron: FD 6 juni 2025

Vermogensbeheer ook wat duurder

Kosten die pensioenfondsen uitgeven aan vermogensbeheer (in miljoenen euro's)

© FD Bron: Jaarverslagen ABP, PFZW, PME, PMT, BpfBouw

- Gezien beperkt aandeel in de totale uitvoeringskosten relatief veel aandacht voor pensioenbeheerkosten.
- Bij vermogensbeheerkosten worden bottumline kostenniveaus vergeleken (in EUR en bps). Is dit wel juist?

2. Kostentransparantie

Aanleiding en totstandkoming Aanbevelingen uitvoeringskosten pensioenfondsen.

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

Pensioenfederatie kiest voor zelfregulering

Onderzoek door AFM in 2011: Kosten pensioenfondsen verdienen meer aandacht

Initiatief bij Pensioenfederatie (zelfregulering)

“Aanbevelingen uitvoeringskosten” najaar 2011 gereed

Februari 2012 minister Kamp adviseert “Aanbevelingen uitvoeringskosten” over te nemen

Voorwaarde: periodieke evaluatie en controle naleving door AFM

Aanbevelingen uitvoeringskosten = wet- en regelgeving via zelfregulering

Doel: uniformiteit brengen in wijze waarop uitvoeringskosten worden berekend en gepresenteerd.

Benchmarking (H1.3.2)

- Pensioenfondsen dienen hun kosten in perspectief te zetten d.m.v. benchmarking.
- Benchmarking meest eenvoudige wijze waarop kosten in context kunnen worden gezet, rekening houdend met specifieke kenmerken van pensioenfondsen en beleggingsbeleid.

Alle Aanbevelingen vallen onder het 'comply or explain'-principe, tenzij wet- en regelgeving een aanbeveling dwingend voorschrijft, zoals de drie kengetallen die gerapporteerd moeten worden.

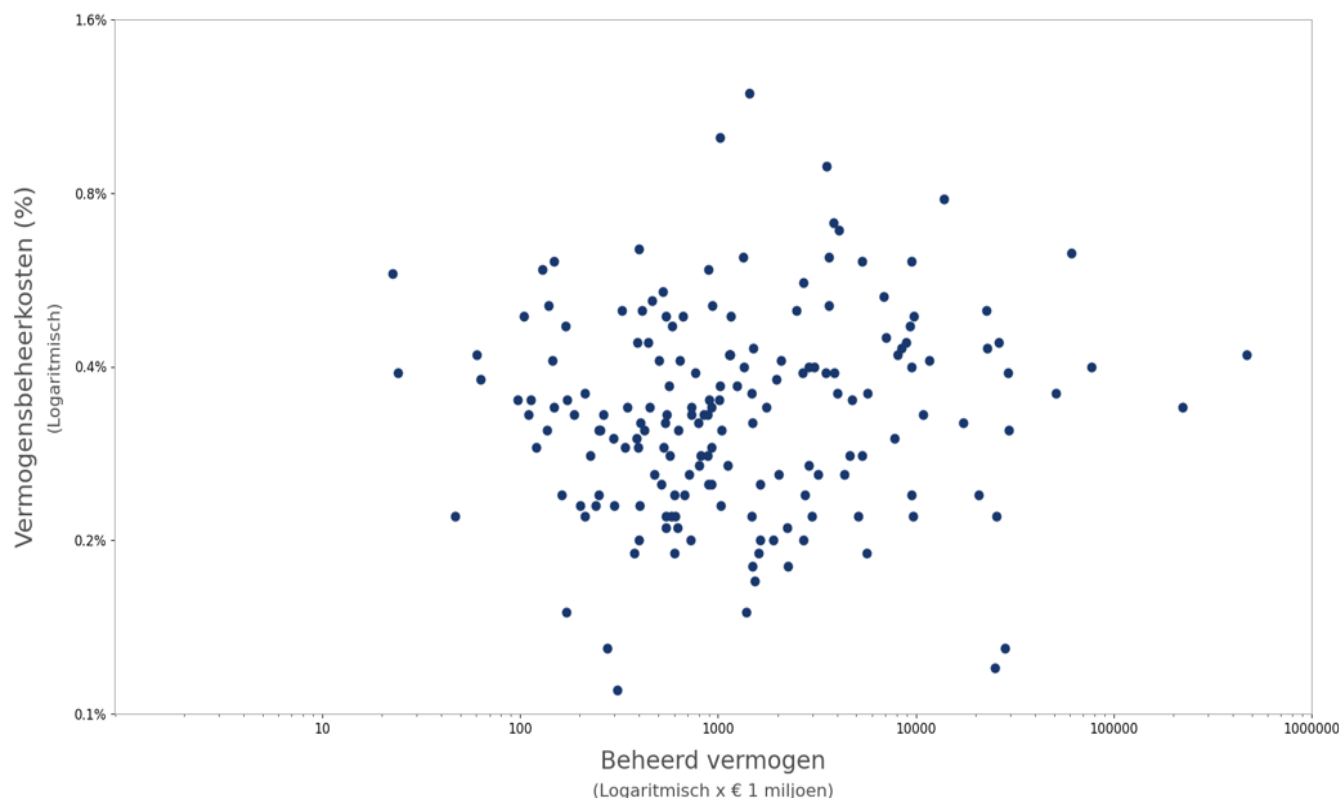
De aanbevelingen zijn vetgedrukt. Indien een pensioenfonds ervoor kiest om af te wijken van een aanbeveling, neemt het pensioenfonds in het jaarverslag een toelichting op over de reden van afwijking. De redenen kunnen divers zijn, zoals het alleen tegen onevenredige kosten kunnen verkrijgen van informatie.

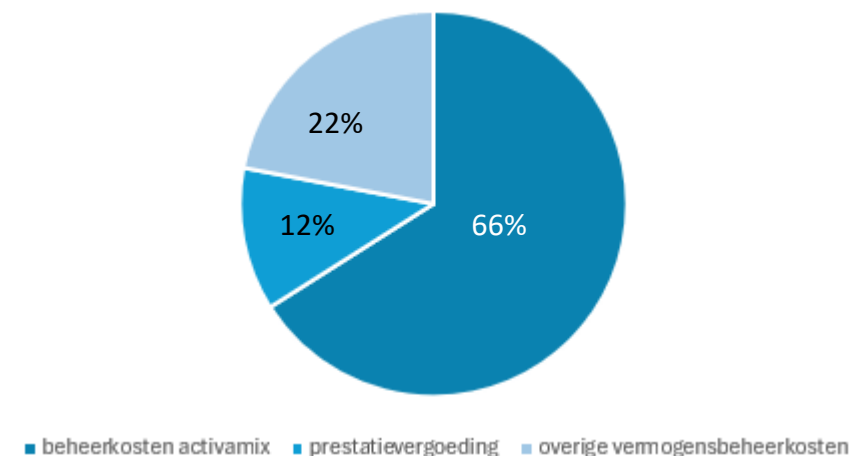
Juni 2016

Vermogensbeheerkosten

Vermogensbeheerkosten 2023 % beheerd vermogen
(Inclusief transactiekosten)

Samenstelling vermogensbeheerkosten

- Geen directe relatie tussen omvang pensioenfonds en kosten.
- Heeft het bestuur inzicht waarom kosten tussen pensioenfondsen verschillen?
- Deel van de kosten is “vast” en deel “variabel”. Heeft het bestuur dit per kostensoort inzichtelijk gemaakt?

Vermogensbeheerkosten in context *beleidskeuzes met impact op kostenniveau*

Rapporteer totale kosten vermogensbeheer in euro's én als percentage van gemiddeld belegd vermogen.

1

Bekijk deze kosten ook in relatie tot:

- de gekozen beleggingsmix
- de bijbehorende benchmarkkosten
- het rendement over een langere termijn
- Benchmarkrendement

Onafhankelijk berekende
kostennorm voor
vermogensbeheerkosten die
o.a. rekening houdt met
gekozen beleggingsmix

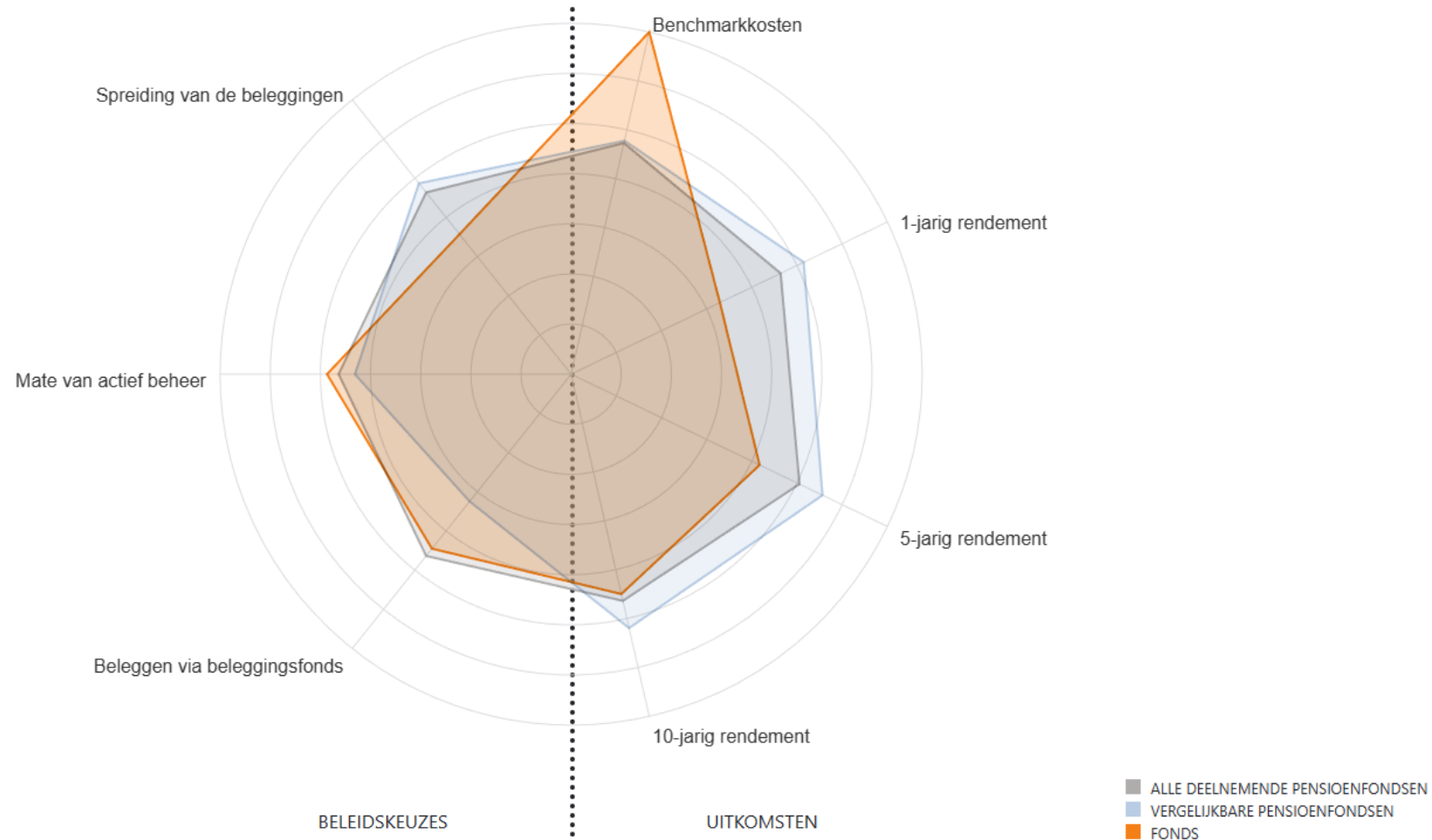
Overige beleidsbeslissingen van invloed op kostenniveau vermogensbeheer

- Actief / passief beheer
- Duurzaam beleggen

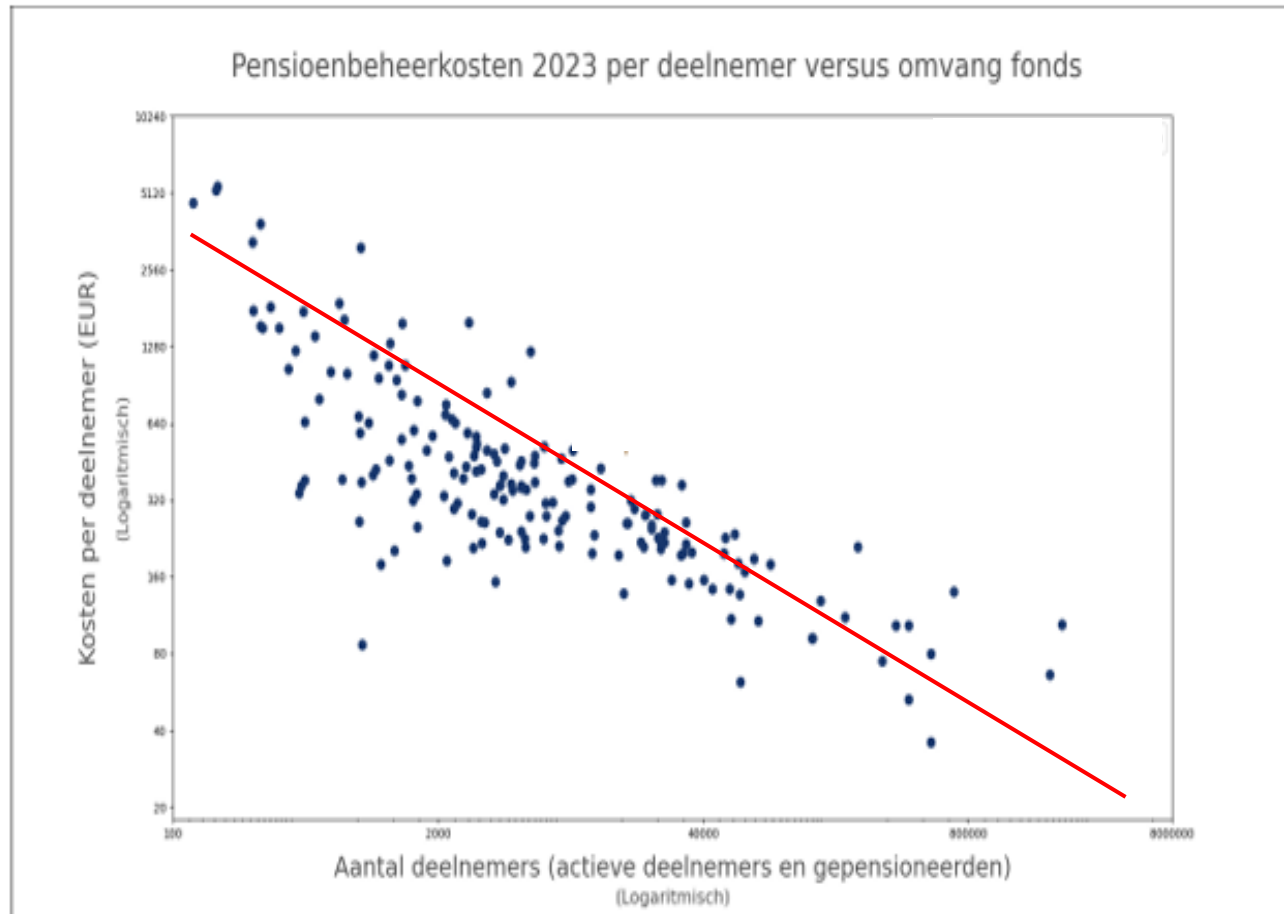
Rapporteer separaat (eventueel geschatte) transactiekosten in euro's én % van gemiddeld belegd vermogen.

- Pensioenwet Artikel 45a en Besluit uitvoeringskosten Artikel 10.
- Kosten in context volgens Aanbevelingen uitvoeringskosten
- Eigenschappen / kenmerken van invloed op kosten

Toelichting vermogensbeheerkosten

Pensioenbeheerkosten

- Relatie tussen aantal deelnemers en kosten per deelnemer.
- Afwijkingen rondom de rode lijn zijn het gevolg van andere oorzaken.
- Heeft het bestuur inzicht waarom verschillen in kosten bestaan bij fondsen met gelijk aantal deelnemers?

Pensioenbeheerkosten in context

beleidskeuzes / eigenschappen met impact op kostenniveau

Rapporteer kosten pensioenbeheer in euro per deelnemer én totale euro's. Het aantal deelnemers is som van aantal actieve deelnemers en gepensioneerden.

Relevante kenmerken die kosten beïnvloeden:

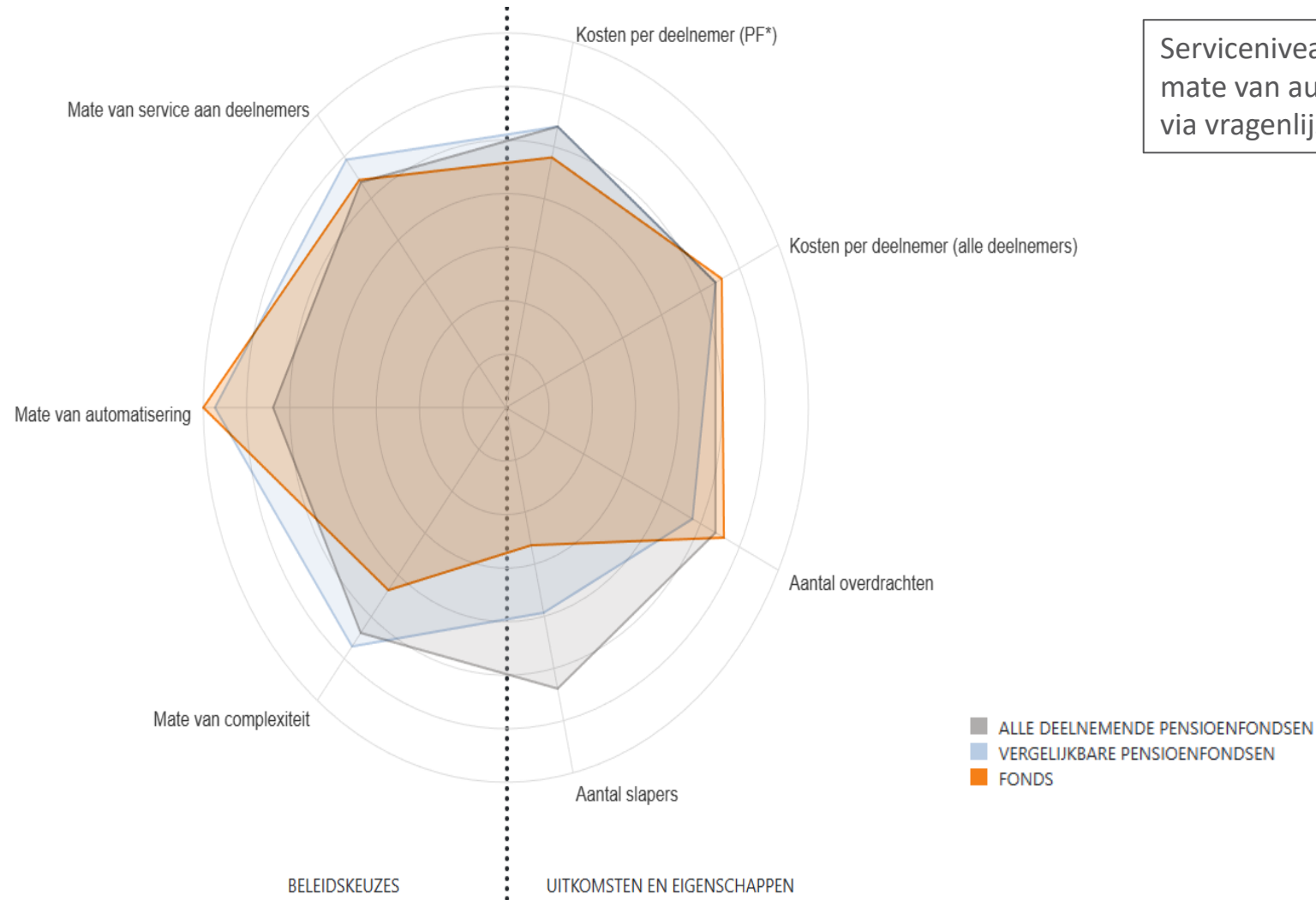
- Serviceniveau
- Aantal regelingen en de complexiteit van de regelingen
- Hoeveelheid waardeoverdrachten
- Communicatiestrategie

Eigenschappen / kenmerken van invloed op kostenniveau pensioenbeheer:

- Samenstelling deelnemers
- Mate van automatisering
- Doorbelasting algemene kosten aan vermogensbeheer
- Kosten implementatie Wtp

- Pensioenwet Artikel 45a en Besluit uitvoeringskosten Artikel 10.
- Kosten in context volgens Aanbevelingen uitvoeringskosten
- Eigenschappen / kenmerken van invloed op kosten

Toelichting pensioenbeheerkosten

Serviceniveau, complexiteit en
 mate van automatisering worden
 via vragenlijsten van IBI vastgesteld

3.Naleving Aanbevelingen

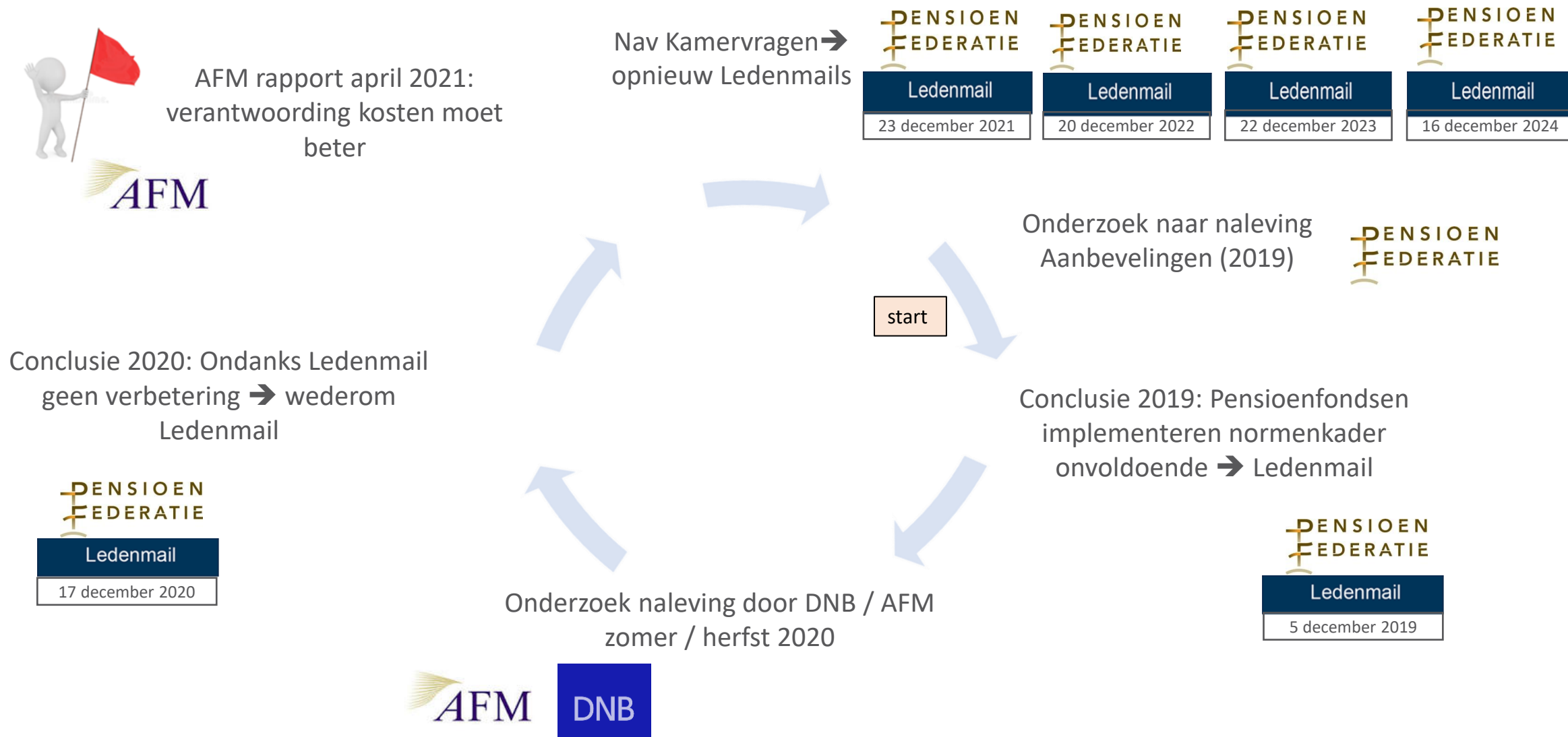
Zelfregulering werkt onvoldoende: AFM en Tweede Kamer niet tevreden.

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

Implementatie niet conform Aanbevelingen

Ledenmail Pensioenfederatie 16 december 2024: *op te nemen in het jaarverslag over 2024*

Ledenmail
jaarverslag
pensioenfondsen
2024
16 december 2024

Voor de leden, het bestuur, de Advies- en Uitvoeringsraad, de commissies Communicatie, Governance en Compliance, Pensioenzaken, Public Affairs, Risicomanagement en Verslaglegging & Uitvoeringskosten en het Platform Juristen Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie

1. Uitvoeringskosten. a. Compliance

Vorig jaar publiceerde de AFM een [rapport](#) over kostentransparantie en -verantwoording in jaarverslagen van pensioenfondsen. Ook verscheen een [rapport van Bell](#) over de uitvoeringskosten. We zetten de wettelijke kostenratio's hier nogmaals voor u op een rij. Waarschijnlijk doet de AFM in de komende periode opnieuw onderzoek naar de compliance van pensioenfondsen op het gebied van uitvoeringskosten.

Op basis van artikel 45a Pensioenwet en artikel 56a Wet verplichte beroepspensioenregeling moet een pensioenfonds in het bestuursverslag informatie opnemen over de uitvoeringskosten in het verslagjaar. Een pensioenfonds moet drie categorieën onderscheiden: de administratieve uitvoeringskosten, de kosten vermogensbeheer en de transactiekosten. In artikel 10a Besluit uitvoering Pensioenwet staat welke kosten onder deze categorieën. In artikel 10b van het Besluit staat hoe een pensioenfonds deze informatie moet vermelden.

De administratieve uitvoeringskosten (ofwel kosten pensioenbeheer):

- als totaalbedrag
- als bedrag per deelnemer of pensioengerechtigde (dat betekent: bedrag per deelnemer én pensioengerechtigde)

De kosten vermogensbeheer:

- als totaalbedrag
- als percentage van het gemiddeld belegde vermogen in het verslagjaar

De transactiekosten:

- als totaalbedrag
- als percentage van het gemiddeld belegde vermogen in het verslagjaar

Een pensioenfonds moet de kosten in hun context bezien.

Kenmerken van de pensioenbeheerkosten zijn:

- de verschillende serviceniveaus
- het aantal regelingen en de complexiteit van die regelingen
- de hoeveelheid waardeoverdrachten
- de communicatiestrategie

Kenmerken van de vermogensbeheerkosten zijn:

- de gekozen beleggingsmix
- de benchmarkkosten
- het rendement over een langere termijn
- het benchmarkrendement

Relevante passage uit ledenmail
22 december 2023

AFM rapport april 2021: toelichting moet beter *benchmarking is belangrijk, geeft gevoel bij kosten*

- Kostenniveau significante rol in uiteindelijke pensioenuitkomst
- Toelichting jaarverslag veelal onjuist (deelnemer op verkeerde been)
- Kosten in context rapporteren
- Rapporteren kosten een wettelijke verplichting

Citaten in rapport:

- *“Voor toelichting geldt Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie, door zelfregulering tot stand gekomen”.*
- *“Benchmarking is belangrijk omdat, door de eigen kosten af te zetten tegen de kosten van andere vergelijkbare fondsen, de belanghebbenden van het pensioenfonds zicht heeft op hoe het fonds presteert en ook wat de verklaringen voor de verschillen in kosten zijn”.*
- *“Gedegen benchmarkvergelijking geeft gevoel bij de kosten”.*

Kamer stelt kritische vragen over kosten transparantie *10 jaar na publicatie Aanbevelingen nog steeds niet gevolgd*

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2021-0000174581

Datum 09-11-2021
Betreft Kamervragen van het lid Maatoug (GL) over kosten transparantie van pensioenfondsen

Hierbij zend ik u de antwoorden op de Kamervragen van het lid Maatoug (GroenLinks) over "de gebrekkige transparantie van pensioenfondsen".

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

D. Wiersma

Datum 09-11-2021
Betreft Kamervragen van het lid Maatoug (GL) over kosten transparantie van pensioenfondsen

Pagina 1 van 8

In Kamer vragen van lid Maatoug (GL) over gebrekkige kosten transparantie. Enkele relevante citaten.

- *Enerzijds is het een goede zaak dat pensioenfondsen de verantwoordelijkheid hebben genomen om zichzelf inhoudelijke normen aan te bevelen voor kosten transparantie".*
- *"Anderzijds is het duidelijk geworden dat lang niet alle pensioenfondsen de eigen aanbevelingen volledig blijken op te volgen, 10 jaar nadat die zijn gepubliceerd".*
- *"In slechts 23% van de jaarverslagen verantwoorden pensioenfondsen hun pensioenbeheerkosten door een link te leggen met het geboden niveau van dienstverlening, het complexiteitsniveau en/of de aard van het fonds".*
- *"De wettelijke normen voor kosten transparantie bevatten immers informatie-eisen als middel voor een doel, namelijk dat belanghebbenden zich een mening kunnen vormen over de verhouding tussen rendement, risico en kosten".*

constaterende dat Nederlandse pensioendeelnemers geen goed inzicht hebben in de uitvoeringskosten van hun pensioenbeheerder in vergelijking met andere pensioenbeheerders;

constaterende dat het 'Uniform Pensioen Overzicht (UPO)' geen vergelijking mogelijk maakt tussen de uitvoeringskosten van pensioenfondsen, op basis van verantwoord samengestelde (uniforme) kengetallen;

overwegende dat er geen praktische of statistische redenen zijn, die een gedegen vergelijking van kostenniveaus met uniforme kengetallen in de pensioensector onmogelijk maken;

overwegende dat het ontbreken van goed vergelijkende kengetallen voor de kostenniveaus van pensioenfondsen een gevolg is van de wens om deze informatie liever niet vrij te geven;

overwegende dat transparantie en inzicht in het 'persoonlijke pensioenvermogen' de belangrijkste doelstelling was van de WTP;

overwegende dat kostenkengetallen voor de verschillende kostensoorten van pensioenuitvoerders een geweldig inzicht kunnen verschaffen waarmee de uitvoerders worden gestimuleerd om van elkaar te leren;

overwegende dat pensioenuitvoerders uiteraard in staat moeten worden gesteld om hun kostenniveau toe te lichten omdat er ook legitieme redenen kunnen zijn voor afwijkingen;

verzoekt de regering om in samenspraak met de pensioensector enkele verantwoord samengestelde (uniforme) kengetallen te ontwikkelen, die het mogelijk maken voor de deelnemer om pensioenuitvoerders te beoordelen op de kosten van uitvoering;

4. Communicatie naar deelnemers

Uniform pensioen overzicht vs. Uniform pensioenkostenoverzicht.

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

.....via UPKO oordeel over kosten door deelnemer

Kosten kunnen door deelnemers in context worden beoordeeld

Invulling gegeven aan oproep van AFM deelnemers op duidelijke en toegankelijke manier te informeren over kosten en resultaten.

Sneller dan via jaarverslag (vertraging van ruim 1,5 jaar)

Uniform Pensioenkosten Overzicht ontwikkeld in samenwerking met:

- ➔ Prof. Dr. Lisa Brüggem van de Universiteit van Maastricht,
- ➔ Brightlands Institute for Smart Society (datavisualisatie).

"De AFM nodigt de pensioensector uit om na te (blijven) denken over manieren om de deelnemer op een goede manier van informatie over de kosten te voorzien. Uit gesprekken met de markt blijkt dat men het jaarverslag niet altijd het meest geschikte medium vindt om een toelichting op dit onderwerp te geven. Enerzijds omdat het reeds een omvangrijk document is dat slechts beperkt wordt gelezen door deelnemers. Anderzijds omdat de uitkomsten van een benchmarkvergelijking in het jaarverslag per definitie een jaar achterlopen. Daarnaast geven partijen aan dat deelnemers informatie al snel als complex ervaren. Het goed willen informeren van de deelnemer, maar tegelijkertijd meewegen waar deelnemers behoefte aan hebben, is een lastig evenwicht".

Bron: Rapport AFM 1 april 2021

1. DOEL VAN HET UNIFORM PENSIOENKOSTENOVERZICHT (UPKO)

UPKO geeft een overzicht van alle kosten van het pensioenfonds en laat zien hoe die kosten zich verhouden tot de prestaties van het fonds en die van andere pensioenfondsen, zoals het rendement op de beleggingen en de service aan de deelnemers. Door ze te vergelijken kunnen de prestaties van het eigen pensioenfonds beter beoordeeld worden.

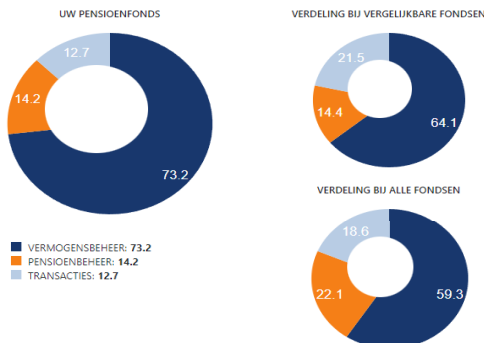
DE KOSTEN VAN UW PENSIOEN

De kosten (exclusief betaalde pensioenpremies) bestaan uit drie categorieën:

- Vermogensbeheer, de kosten van beleggen:
 - € 28 miljoen
 - 0,6% van beheerd vermogen (63 bps)
- Transactiekosten:
 - € 4,8 miljoen
 - 0,11% van beheerd vermogen (11 bps)
- Pensioenadministratiekosten voor het beheer van de pensioenadministratie:
 - € 1,2 miljoen
 - € 180 per deelnemer

Kosten van vermogensbeheer en de transactiekosten bepalen voor een groot deel de kosten van uw pensioenfonds.

VERDELING VAN KOSTEN IN PERCENTAGE VAN HET TOTAAL

OVER BENCHMARKING EN IBI

Het Institutioneel Benchmarking Instituut benchmarkt sinds 2012 de kosten van Nederlandse pensioenfondsen op basis van wet- en regelgeving. Bij benchmarking worden de kosten en prestaties van het pensioenfonds afgezet tegen een groep van vergelijkbare pensioenfondsen, voor aantal deelnemers of beheerd vermogen. Zo wordt zichtbaar op welke gebieden het fonds het goed doet en op welke vlakken er verbeteringen mogelijk zijn.

2. WELKE KEUZES HEEFT HET FONDS GEMAAKT?

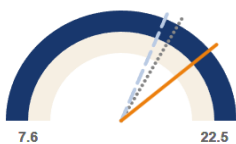
KOSTEN ZIJN HET GEVOLG VAN KEUZES VAN HET FONDS

Sociale partners beslissen over de inhoud van de pensioenregeling en de wijze waarop de regeling wordt uitgevoerd. Binnen deze afspraken beslist het bestuur van het pensioenfonds, bijvoorbeeld, in welke beleggingen wordt geïnvesteerd en hoe dat gebeurt, of welke service en informatie wordt gegeven aan de deelnemers van het pensioenfonds.

De keuzes gemaakt door het bestuur leiden tot verschillen in kosten, maar bepalen ook de prestatie van het pensioenfonds. Tegenover de kosten van beleggen staat wat de beleggingen opleveren (rendement). Bij de pensioenbeheerkosten (o.a. bijhouden van de administratie per deelnemer, het betalen van pensioenen en incasseren van de pensioenpremies bij de werkgever) moeten de kosten afgezet worden tegen het serviceniveau en de complexiteit van de pensioenregeling die moet worden uitgevoerd door het pensioenfonds.

GENOMEN RISICO BEPAALT OMVANG VAN DE RESERVE

ALLE DEELNEMENDE PENSIOENFONDSEN: 17.5%
VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN: 16.9%
FONDS: 19.2%

RANGE ALLE DEELNEMENDE PENSIOENFONDSEN

Een pensioenfonds dat meer risico neemt bij het beleggen moet een hogere reserve aanhouden om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Ook heeft de huidige financiële situatie van het fonds invloed op hoeveel risico het fonds kan en mag nemen. Een hoger risico levert in de regel een hoger rendement.

RANGE VAN VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN

UNIFORM PENSIOENKOSTENOVERZICHT

Wat zijn de kosten die uw pensioenfonds maakt?
En wat krijgt u er voor terug?

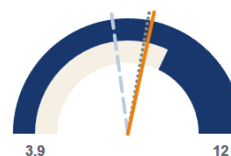
UPKO

3. VERMOGENSBEHEER: HOE HEEFT UW PENSIOENFONDS GEPRESTEERD?

3.1 RENDEMENT (%)

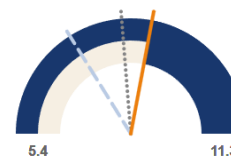
10-JARIG GEMIDDELDE

ALLE DEELNEMENDE PENSIOENFONDSEN: 8.2%
VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN: 7.6%
FONDS: 8.5%

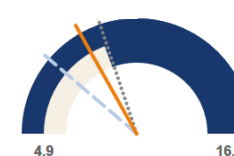
5-JARIG GEMIDDELDE

ALLE DEELNEMENDE PENSIOENFONDSEN: 8.2%
VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN: 7.3%
FONDS: 8.7%

RENDEMENT VERSLAGJAAR

ALLE DEELNEMENDE PENSIOENFONDSEN: 9.5%
VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN: 7.5%
FONDS: 8.8%

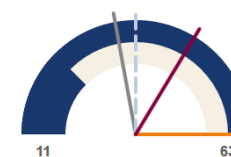

De hoogte van het rendement wordt voornamelijk bepaald door de beleggingscategorieën waarin belegd wordt. Bij een vergelijking van het rendement met andere pensioenfondsen geeft een periode van 5 en 10 jaar een beter beeld van het behaalde rendement in relatie tot het beleggingsbeleid waarvoor het bestuur heeft gekozen.

3.2 KOSTEN (IN BASISPUNTEN)

KOSTEN VERMOGENSBEHEER IN BPS ⁱ

ALLE PENSIOENFONDSEN: 34 BPS
VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN: 37 BPS
FONDS: 46 BPS

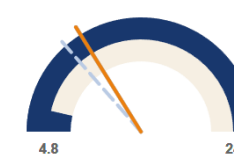

Benchmarkkosten is een door het Institutioneel Benchmarking Instituut onafhankelijk berekende kostennorm die past bij de door het pensioenfonds gekozen wijze van beleggen. Indien de kosten van het pensioenfonds hoger zijn dan de berekende benchmarkkosten, dan zijn de kosten van het pensioenfonds hoger dan vergelijkbare fondsen met een gelijke portefeuille.

ⁱ) 100 basispunten (bps) is 1% van beheerd vermogen

TRANSACTIONEKOSTEN IN BPS

ALLE PENSIOENFONDSEN: 11 BPS
VERGELIJKBARE PENSIOENFONDSEN: 10 BPS
FONDS: 11 BPS

De jaarlijkse inleg wordt belegd, hierdoor ontstaan aankoopkosten. Ook herschikkingen en prijsveranderingen zorgen voor transacties, net zoals actief beheer. De hoogte van de aan- en verkoopkosten van beleggingen wordt bepaald door het aantal transacties en het type belegging wordt bepaald waarin belegd wordt.

5. Implementatie Wtp

Door Wtp kosten volledig transparant voor de deelnemer

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

Wtp: een nieuwe kijk op kosten

Vermogensbeheerkosten liggen onder een vergrootglas

Beleggingsbeleid gaat verschillen per cohort

Vermogensbeheerkosten verschillen daardoor ook per cohort

Vermogensbeheerkosten worden in euro's zichtbaar in mindering gebracht op gereserveerde vermogen

Dit vergt precieze uitleg en duidelijk communicatie

Het is belangrijk dat het bestuur kan aantonen dat totale kosten onveranderd blijven

Rapport AFM 1 april 2021, pagina 32

In het nieuwe stelsel, waarin nieuwe opbouw enkel nog plaats zal vinden in premieregelingen, zullen door het pensioenfonds **gemaakte kosten een prominentere plek** krijgen in de communicatie met de deelnemer. Deze zijn dan immers, in tegenstelling tot bij huidige uitkeringsovereenkomsten, expliciet **onderdeel van de uniforme pensioenoverzichten** en herkeningsbrieven, waarin het **verloop van het individueel gereserveerde pensioenvermogen over het afgelopen jaar wordt toegelicht**. Daarmee is een gedegen toelichting nog belangrijker, waarbij gebruik van gelaagdheid van informatie kan helpen.

Wtp & inregelen uitvoeringskosten

Wtp transitie en inregeling brengt extra uitvoeringskosten met zich mee

Van belang onderscheid te maken tussen (nieuwe) reguliere kosten en projectkosten

Verantwoordings- of belanghebbendenorgaan betrekken bij beleidswijzigingen met impact op uitvoeringskosten

Deelnemer uitleggen waarom kosten per cohort verschillen binnen pensioenfondsen

Pensioensector nog geen duidelijk standpunt over toerekening kosten onder SPR

Onjuiste, onduidelijke of niet onderbouwde uitleg kan leiden tot klachten, geschillen en claims

6.Conclusies

Key take aways.

ONAFHANKELIJKE BENCHMARKING

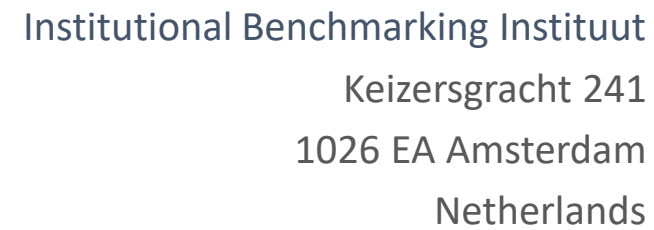
IBI Benchmarking stelt het bestuur in staat de juiste vragen te stellen en de prestaties in context te communiceren aan belanghebbenden

- Pensioenfederatie heeft normenkader als zelfregulering voor uitvoeringskosten opgeleverd
- Uitvoeringskosten niet standalone beoordelen maar in context
- Benchmarking is hiervoor de meest eenvoudige wijze
- Gedegen benchmarkvergelijking geeft gevoel bij kosten
- Implementatie “eigen” normenkader (nog) niet op orde → AFM en Tweede Kamer zijn niet tevreden
- Onder Wtp uitvoeringskosten nog belangrijker
- Vraagt andere inrichting bedrijfsprocessen
- Verantwoord kosten voor, tijdens en na transitie (good governance)
- Nu beginnen met benchmarking → deelnemers maken kennis met methodiek
- UPKO is een goede basis voor communicatie naar deelnemers

INSTITUTIONAL BENCHMARKING

+31 20 208 8507

eric.veldpaus@ibi.one

F +31 20 208 8525

www.ibi.one

Eric Veldpaus RA (1963) is oprichter en directeur van het onafhankelijk Institutioneel Benchmarking Instituut (IBI) opgericht. Hij is afgestudeerd registeraccountant en heeft diverse executive programmes gevolgd bij IMD in Lausanne, Insead in Parijs en Kellogg School of Management in Chicago. Hij is ruim 40 jaar werkzaam in vermogensbeheer in verschillende functies waarbij kosten en kostentransparantie de rode draad zijn. Hiervoor was hij als manager business control en uiteindelijk als business strategist 11 jaar werkzaam bij pensioenfondsen ABP (later APG). Als manager business control was hij o.a. verantwoordelijk voor het rapporteren van de jaarrekening van ABP vermogensbeheer alsmede de rapportages aan de Toezichthouders. Ook was hij betrokken bij de fusie met Cordares en het opzetten van een multi client omgeving. Vóór ABP was hij als manager back-office 6 jaar werkzaam bij Robeco en in die rol ook verantwoordelijk voor de jaarrekeningen, cliëntrapportages, dagelijkse berekening van de koersen van de beleggingsfondsen en Toezichthouders rapportages. Hij begon zijn carrière in 1984 bij PWC met PFZW als een van zijn belangrijkste cliënten. Eric is lid van de Expert Group on Costs and Past performance van EIOPA.

Veldpaus is de sterke aandacht die kosten van pensioenfondsen de afgelopen jaren heeft gekregen zeer toegedaan. In zijn verschillende rollen heeft hij zich nadrukkelijk bezig gehouden met kosten van vermogensbeheer en kostentransparantie. Toen hij betrokken raakte bij het onderzoek van AFM in 2011 heeft hij zich sindsdien uitsluitend nog met dit onderwerp bezig gehouden. Zo is Veldpaus samensteller van de eerste drie edities van de "Aanbevelingen uitvoeringskosten" zoals die zijn uitgegeven door de Pensioenfederatie. Voor het verkrijgen van draagvlak heeft Veldpaus veelvuldig gesproken met pensioenfondsen, vermogensbeheerders, accountants en adviseurs. Op verzoek van de pensioensector heeft IBI opgericht. Samen met Nyenrode Business Universiteit en een zestal pensioenfondsen (PFZW, PME, pensioenfonds Vervoer, pensioenfonds TNO, pensioenfonds Randstad en Pensioenfonds PNO Media) heeft hij de benchmarkrapportages ontwikkeld met als uitgangspunt de verplichte (vetgedrukte) aanbevelingen zoals opgenomen in de Aanbevelingen uitvoeringskosten.

Veldpaus heeft een uitgebreid netwerk opgebouwd binnen de pensioensector zoals de toezichthouders EIOPA, DNB en AFM, pensioenfondsbestuurders, uitvoeringsorganisaties, accountants, vermogensbeheerders, bestuursbureaus, custodians en in de politiek zoals het Ministerie SZW.

In de afgelopen jaren heeft Veldpaus diverse artikelen gepubliceerd over kostentransparantie in diverse vakbladen zoals IPE, Pensioen Pro, Pensioen en Praktijk en de Financial Investigator. Samen met KPMG is een visiedocument opgesteld over de IBI Benchmarking rapportages.

Vanwege de rol van Veldpaus in de ontwikkeling van kostentransparantie in Nederland en de voorbeeldrol die Nederland internationaal vervult, is hij regelmatig gastspreker op internationale seminars op het gebied van kostentransparantie waaronder Rome, San Francisco, Madrid, Lissabon, Brussel, San Diego, Londen en Kopenhagen. Ook heeft hij als gastdocent op Nyenrode Business Universiteit presentaties gegeven over kostentransparantie. Veldpaus was namens ABP lid van het Global Advisory Committee van CEM. Hij is ook betrokken geweest bij internationale opdrachten voor verschillende toezichthouders op het gebied van kostentransparantie.